

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

- A1. Σχολικό βιβλίο, σελ. 253
A2. Σχολικό βιβλίο, σελ. 191
A3. α) Λάθος β) Σωστό γ) Λάθος δ) Λάθος ε) Σωστό

ΘΕΜΑ Β

- B1. Αφού η f είναι συνεχής στο $D_f = \mathbb{R}$, θα είναι συνεχής και στο $x_0 = 0$, δηλαδή:

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = f(0) \quad (1)$$

- $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^-} (x^2 + x + \beta) = \beta$

- $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} (x + 5) = 5$

- $f(0) = \beta$

(1) $\beta = 5$

- B2. Αρκεί να δείξουμε ότι:

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0}$$

Για $\beta = 5$, η f γράφεται

$$f(x) = \begin{cases} x^2 + x + 5, & x \leq 0 \\ x + 5, & x > 0 \end{cases}$$

Οπότε, έχουμε:

- $\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x^2 + x + 5 - 5}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x \cdot (x + 1)}{x} = 1$

$$\bullet \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x + \cancel{x} - \cancel{x}}{x} = 1$$

Άρα, η f είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$, με $f'(0) = 1$

B3. Η εξίσωση εφαπτομένης της C_f στο σημείο της $A(-1, +1)$ δίνεται απ' τον τύπο:

$$(\varepsilon): y - f(-1) = f'(-1)(x - (-1)) \quad (1)$$

Έχουμε λοιπόν:

$$f(-1) = (-1)^2 + (-1) + 5 = 5$$

Για $x < 0$: $f'(x) = 2x + 1$, οπότε

$$f'(-1) = 2 \cdot (-1) + 1 = -1$$

Επομένως,

$$(1) \quad (\varepsilon): y - 5 = -1(x + 1)$$

$$(\varepsilon): y = -x + 4$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Κατ' αρχάς $D_f = [1, +\infty)$ και $D_g = \mathbb{R} - \{2\}$

Έστω

$$A = \left\{ x \in \mathbb{R} : x \in D_g \text{ και } g(x) \in D_f \right\}$$

$$= \left\{ x \in \mathbb{R} : x \neq 2 \text{ και } \frac{3-5x}{x-2} \geq 1 \right\}$$

$$= \left\{ x \in \mathbb{R} : x \neq 2 \text{ και } \frac{3-5x}{x-2} - 1 \geq 0 \right\}$$

$$= \left\{ x \in \mathbb{R} : x \neq 2 \text{ και } \frac{3-5x-(x-2)}{x-2} \geq 0 \right\}$$

$$= \left\{ x \in \mathbb{R} : x \neq 2 \text{ και } \frac{5-6x}{x-2} \geq 0 \right\}$$

$$= \left\{ x \in \mathbb{R} : x \neq 2 \text{ και } (5-6x)(x-2) \geq 0 \text{ και } x-2 \neq 0 \right\}$$

$$= \left\{ x \in \mathbb{R} : \frac{5}{6} \leq x < 2 \right\} \neq \emptyset$$

x	$-\infty$	$\frac{5}{6}$	2	$+\infty$
5-6x	+	○	-	-
x-2	-	-	○	+
(5-6x)(x-2)	-	○	+	-

Επομένως, $D_{fog} = A = \left[\frac{5}{6}, 2 \right]$

Επίσης,

$$(fog)(x) = f(g(x)) = \sqrt{\frac{3-5x}{x-2}} - 1 = \sqrt{\frac{5-6x}{x-2}}, \quad x \in \left[\frac{5}{6}, 2 \right)$$

Γ2. Κατ' αρχάς η φ είναι συνεχής στο $\left[\frac{5}{6}, 2 \right)$ ως σύνθεση συνεχών συναρτήσεων.

Παραγωγίζουμε την $\varphi(x)$ και έχουμε:

$$\begin{aligned} \varphi'(x) &= \frac{\left(\frac{5-6x}{x-2} \right)'}{2 \cdot \sqrt{\frac{5-6x}{x-2}}} = \frac{1}{2 \sqrt{\frac{5-6x}{x-2}}} \cdot \frac{-6(x-2) - (5-6x)}{(x-2)^2} = \\ &= \frac{7 \cdot \sqrt{x-2}}{2 \cdot (x-2)^2 \cdot \sqrt{5-6x}} > 0 \quad \text{για κάθε } x \in \left(\frac{5}{6}, 2 \right). \end{aligned}$$

Επομένως, η συνάρτηση φ είναι γνησίως αύξουσα στο $\left(\frac{5}{6}, 2 \right)$, συνεπώς

παρουσιάζει ελάχιστο $x_0 = \frac{5}{6}$, τον αριθμό $\varphi\left(\frac{5}{6}\right) = 0$.

Γ3. Κατ' αρχάς $\varphi \uparrow \Rightarrow \varphi: "1-1" \Rightarrow$ η φ αντιστρέφεται.

Αρχικά,

$$D_\varphi = \left[\frac{5}{6}, 2 \right) \xrightarrow[\varphi \uparrow]{\varphi: \text{συνεχής}} \varphi(D_\varphi) = \left[\varphi\left(\frac{5}{6}\right), \lim_{x \rightarrow 2^-} \varphi(x) \right) = [0, +\infty)$$

$$\text{αφού } \lim_{x \rightarrow 2^-} \varphi(x) = \lim_{x \rightarrow 2^-} \sqrt{\frac{5-6x}{x-2}} = \sqrt{\lim_{x \rightarrow 2^-} \left(\frac{1}{x-2} \cdot (5-6x) \right)} = +\infty$$

Επομένως, $D_{\varphi^{-1}} = \varphi(D_\varphi) = [0, +\infty)$

Για την εξίσωση της αντίστροφης, έχουμε:

Θέτω $\varphi(x) = y$

$$\sqrt{\frac{5-6x}{x-2}} = y \quad (y \geq 0)$$

$$\frac{5-6x}{x-2} = y^2$$

$$5-6x = y^2 \cdot x - 2y^2$$

$$y^2x + 6x = 5 + 2y^2$$

$$x(y^2 + 6) = 5 + 2y^2$$

$$x = \frac{5 + 2y^2}{y^2 + 6}, \quad y \geq 0$$

$$\text{Άρα, } \boxed{\varphi^{-1}(x) = \frac{2x + 5}{x^2 + 6}, \quad x \geq 0}$$

ΘΕΜΑ Δ

- Δ1.**
- Η f είναι συνεχής στο $[-1, 0)$ ως σύνθεση συνεχών συναρτήσεων.
  - Η f είναι συνεχής στο $(0, \pi]$ ως ημιτονοειδής.
  - Για τη συνέχεια της f στο $x_0 = 0$, έχουμε:

$$\rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^-} \sqrt{-x} = 0$$

$$\rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \eta\mu = 0$$

$$\rightarrow f(0) = 0$$

f : συνεχής στο $x_0 = 0$

Επομένως, η f είναι συνεχής στο $D_f = [-1, \pi]$

Βρίσκουμε την παράγωγο συνάρτηση f' της f :

$$\text{για } x \in [-1, 0): \quad f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{-x}}$$

$$\text{για } x \in (0, \pi]: \quad f'(x) = \sigma\upsilon\nu x$$

για $x_0 = 0$, έχουμε:

$$\rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{-x}}{x} = \left(\begin{array}{l} \text{θέτω } -x = u \Rightarrow x = -u \\ x \rightarrow 0^- \Rightarrow u \rightarrow 0^+ \end{array} \right)$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{\sqrt{u}}{-u} = - \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{\sqrt{u}} = -\infty \quad (\notin \mathbb{R})$$

Επομένως, η f δεν είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$

Άρα, $x = 0$ κρίσιμο σημείο της f .

Αναζητούμε επίσης κρίσιμα σημεία, στα σημεία όπου η f' μηδενίζει.

Έχουμε λοιπόν:

$$\text{Για } x \in [-1, 0), \quad f'(x) = -\frac{1}{2\sqrt{-x}} < 0$$

Για $x \in (0, \pi]$, $f'(x) = \sigma\upsilon\nu x$

$$f'(x) = 0 \Rightarrow \sigma\upsilon\nu x = 0 \stackrel{x \in (0, \pi]}{\Rightarrow} x = \frac{\pi}{2}$$

Άρα, $x = \frac{\pi}{2}$ κρίσιμο σημείο της f .

Δ2. Από τον πίνακα μονοτονίας της f , έχουμε:

x	-1	0	$\frac{\pi}{2}$	π
$-\frac{1}{2\sqrt{-x}}$	-			
$\sigma\upsilon\nu x$		+	○	-
f'	-	+	○	-
f	↘	↗	↘	↘
	T.M	T.E	T.M	T.E

Μονοτονία: $f \uparrow / x \in [0, \frac{\pi}{2}]$

$f \downarrow / x \in [-1, 0] \cup [\frac{\pi}{2}, \pi]$

Ακρότατα: Η f παρουσιάζει τοπικό μέγιστο για $x = -1$ τον αριθμό $f(-1) = 1$.

Η f παρουσιάζει τοπικό ελάχιστο για $x = 0$ τον αριθμό $f(0) = 0$.

Η f παρουσιάζει τοπικό μέγιστο για $x = \frac{\pi}{2}$ τον αριθμό $f(\frac{\pi}{2}) = 1$.

Η f παρουσιάζει τοπικό ελάχιστο για $x = \pi$ τον αριθμό $f(\pi) = 0$.

Δ3. Η εφαπτομένη της C_f στο $A(x_0, f(x_0))$ έχει εξίσωση:

$$(\varepsilon): y - f(x_0) = f'(x_0)(x - x_0)$$

Αρκεί να δείξουμε ότι υπάρχει τουλάχιστον ένα $x_0 \in (0, \pi)$ τέτοιο ώστε:

$$\text{Με } (\varepsilon): 3 - f(x_0) = f'(x_0)(0 - x_0) \stackrel{x_0 \in (0, 0)}{\Rightarrow}$$

$$3 - \eta\mu x_0 = \sigma\upsilon\nu x_0(-x_0) \Rightarrow$$

$$x \cdot \sigma\upsilon\nu x - \eta\mu x + 3 = 0$$

Θεωρώ $g(x) = x \cdot \sin x - \eta \mu x + 3$, $x \in [0, \pi]$

Αρκεί να δείξω ότι η εξίσωση $g(x) = 0$ έχει τουλάχιστον μια λύση στο $(0, \pi)$.

Η g είναι συνεχής στο $[0, \pi]$ ως πράξεις συνεχών συναρτήσεων.

$$\left. \begin{array}{l} g(0) = 3 > 0 \\ g(\pi) = -\pi + 3 < 0 \end{array} \right\} g(0) \cdot g(\pi) < 0$$

Οπότε, σύμφωνα με το θεώρημα Bolzano υπάρχει τουλάχιστον ένα $x_0 \in (0, \pi)$

τέτοιο, ώστε: $g(x_0) = 0$

ΚΑΛΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ!!!